

Warszawa, 27 stycznia 2025 r.
KL/32/11/KK/2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Jako Konfederacja Lewiatan pragniemy zająć stanowisko do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym, zarejestrowanego pod sygnaturą SH-020-302/24, gdzie wnioskodawcy jako przedstawiciela wskazali posła Janusza Kowalskiego ("Projekt").

Jako *ratio legis* rozwiązań przewidzianych w Projekcie deklaruje się wprowadzenie kolejnych sposobów zapewnienia bezpieczeństwa w przewozach taxi, jednak obrane narzędzia mogą skutkować blokadą dostępu do wykonywania pracy znacznej grupie kierowców (nie tylko obcokrajowcom), niepotrzebnymi kosztami i brakiem dostępności przejazdów dla klientów, bez jednoznacznego wpływu na bezpieczeństwo. Poniżej pragniemy przedstawić uwagi wobec kluczowych kwestii poruszonych w Projekcie.

Obowiązek przedstawiania zaświadczeń o niekaralności

Proponowane w zmianie 1) przepisy rozszerzają aktualny obowiązek dołączania do dokumentów wymaganych do pracy w przewozie osób taksówką zaświadczeń o niekaralności wynikający z przepisów ustawy o transporcie drogowym o **zaświadczenia o niekaralności z krajów pochodzenia oraz wszystkich krajów, w których wnioskujący chcący pracować jako kierowca taxi mieszkał przez ostatnie 20 lat**. Zaświadczenia te nie mogą być starsze niż 30 dni. Zmiany te znacząco skomplikują dostęp do zawodu obcokrajowcom, a także Polakom, którzy mieszkali w innych krajach w ciągu ostatnich 20 lat, w wielu przypadkach czyniąc spełnienie wymogów zupełnie niemożliwym chociażby ze względu na czas ważności dokumentów, a także problemy logistyczne z uzyskaniem tych dokumentów. W przypadku wielu krajów procedury mogą wymagać osobistego stawiennictwa w urzędzie danego kraju, co rodzi konieczność poniesienia kosztów podróży, a może też okazać się niemożliwe np. ze względu na fakt ogarnięcia kraju konfliktem czy objęcia danego obcokrajowca formą ochrony międzynarodowej ze względu na prześladowanie w kraju pochodzenia. Dodatkowo, należy wskazać, że nie każde państwo posiada swoje służby konsularne w Polsce, stąd pojawia się wątpliwość co do możliwości uzyskania przez cudzoziemca takiego zaświadczenia bez konieczności opuszczania kraju.

Warto także zwrócić uwagę na możliwość weryfikacji dokumentów przez organy licencyjne. Konieczne byłoby przedłożenie stosownych tłumaczeń, zaś sprawdzenie legalności dokumentów stanowiących ich podstawę wydaje się na ten moment niezwykle trudne. W ocenie Konfederacji Lewiatan jak najbardziej możliwy jest scenariusz, gdy kandydat na kierowcę taxi wykonałby wiele wysiłku kompletując wszystkie potrzebne dokumenty, a i tak nie otrzymałby licencji ze względu na fakt, że gmina nie miałaby możliwości zweryfikowania autentyczności tych dokumentów. Budzi to tym bardziej wątpliwości, że podobny postulat podnoszony był w pracach nad nowelizacją ustawy o transporcie drogowym w 2023 roku i uzyskał negatywne stanowisko przedstawicieli Ministra Cyfryzacji, którzy reprezentowali rząd w pracach legislacyjnych. Wskazano wówczas, że proponowany element procedury - analogiczny jak w Projekcie - jest nierealnym, po pierwsze ze względu na przesłanki humanitarne, po drugie ze względu na fakt, że nie istnieje żaden wiarygodny system międzynarodowej weryfikacji tego typu zaświadczeń o niekaralności.

Obowiązek odbycia badań psychologicznych w języku urzędowym

Projekt zawiera też zapisy obligujące do odbywania badań psychologicznych kierowcy taxi wyłącznie w języku polskim, bez prawa do tłumacza. Oznacza to w praktyce, że projektodawca zamierza wprowadzić wymóg znajomości języka polskiego dla wszystkich kierowców taxi, gdyż odbycie badań psychologicznych jest warunkiem niezbędnym do uzyskania uprawnień. Ustawodawca nie zdecydował się na umieszczenie wymogu znajomości języka polskiego w procesie otrzymania licencji taxi w ramach poprzednich nowelizacji. W pełni podzielamy przyjęte wówczas stanowisko, gdyż praca kierowcy taksówki nie wymaga do jej prawidłowego wykonania znajomości języka państwa, w którym jest świadczona. Wobec braku wymogów znajomości języka polskiego dla kierowców taxi niezasadne jest wprowadzenie takiego ograniczenia, które utrudniłoby skuteczne przeprowadzenie badania psychologicznego, w konsekwencji blokując cudzoziemcowi możliwość podjęcia pracy jako taksówkarz. Byłoby to **sprzeczne również z zasadami swobodnego przepływu osób na jednolitym rynku unijnym, ograniczając możliwość zatrudnienia również obywatelom Unii Europejskiej. Dodatkowo, pozbawienie osób podlegających badaniu zarówno prawa do wykonania go w innym języku, jak i prawa do tłumacza uderzyłoby w podstawowe prawa jednostki i stanowiłoby dyskryminację wobec kandydatów na kierowców nieposługujących się językiem polskim na wystarczająco wysokim poziomie, by prowadzić swobodną konwersację.**

Mając na uwadze, że cały interfejs użytkownika aplikacji oraz fakt, że wszelkie warunki usługi są przedstawiane czytelnie w języku polskim, nie istnieje przesłanka ku temu, by dodatkowo wymagać od kierowców znajomości języka na poziomie, który pozwalałby na przeprowadzenie oceny psychologicznej. Niewerbalna forma komunikacji w języku polskim pozwala uniknąć pomyłek przy zamawianiu przejazdu taksówką - np. ulica Dąbrowskiego i

member of



member of



Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Dąbrowska. Daje też ona możliwość zgłaszania reklamacji. W naszej ocenie ochrona języka polskiego jest realizowana w zakresie komunikacji pisemnej poprzez aplikacje, a wprowadzenie dodatkowych obowiązków w tym zakresie uważamy za wymóg niewspółmierny do niezbędnego zakresu komunikacji, a także generalnie do charakteru wykonywanej pracy, zwłaszcza wobec zaawansowanych narzędzi wspierających jej wykonywanie.

Podnieść należy również, że Projekt ten ma ambicje regulować warunki podejmowania pracy przez obcokrajowców w oderwaniu od pozostałych prac toczących się nad całościowym uregulowaniem zasad podejmowania pracy przez obcokrajowców w Polsce.

Wymogi w zakresie dodatkowego wyposażenia pojazdów

Jako nieprzynoszące żadnych korzyści, a generujące jedynie koszty po stronie przedsiębiorców widzimy również proponowane przepisy dot. zmiany w zakresie kas fiskalnych w przewozach taxi. Projekt ustawy proponuje wprowadzenie obowiązku posiadania oprogramowania wirtualnej kasy fiskalnej na urządzeniu w każdym samochodzie realizującym przejazdy taxi zamawiane przez aplikacje. Według aktualnych przepisów w przewozach osób taksówką przy stosowaniu kasy rejestrującej mającej formę oprogramowania możliwe jest stosowanie wirtualnej kasy centralnej, co w praktyce oznacza, że wirtualna kasa znajduje się w siedzibie danego przewoźnika - nie zaś u każdego kierowcy realizującego kurs w jego imieniu. Wszystkie transakcje tych kierowców są fiskalizowane za pomocą rzeczony kasy centralnej – dla szczelności systemu podatkowego nie ma znaczenia, czy kasa znajduje się bezpośrednio w aucie, czy w siedzibie przewoźnika. W ocenie Konfederacji Lewiatan, proponowane zmiany nie miałyby przełożenia na uszczelnienie systemu podatkowego, w szczególności w zakresie wpływów z fiskalizacji przejazdów taksówkami. **Dla procesu tego kluczowe jest, czy kierowca zarejestruje przejazd, co w przypadku zamówień przez aplikację jest pewne, jak to zostało opisane powyżej. Bez znaczenia pozostaje zaś, w jakim dokładnie miejscu zostanie przeprowadzona sama fiskalizacja transakcji.** Nowoczesne aplikacje mają zautomatyzowany system wydawania paragonów klientom po przejeździe, co ułatwia funkcjonowanie procesu zarówno kierowcom, jak i klientom, skracając czas wysiadania z taksówki. Jedynym skutkiem proponowanych zmian byłaby konieczność zmiany tego procesu oraz przeprowadzenia dodatkowych prac deweloperskich po stronie dostawcy kas wirtualnych, przewoźników i pośredników w przewozie osób taksówką, związanych z przebudową aplikacji, oraz nadmiarowe i nieuzasadnione koszty. Projekt proponuje też wprowadzenie obowiązku przeglądów technicznych aplikacji - rozwiązanie miałoby być analogiczne do tradycyjnych kas fiskalnych, jest jednak o tyle nieuzasadnione, że aplikacja nie ulega zużyciu tak jak urządzenie fizyczne, zaś wszelkie aktualizacje przeprowadzane są na bieżąco.

Podsumowując, Konfederacja Lewiatan wyraża stanowisko, że **projekt ustawy proponuje rozwiązania zbyt daleko idące, nadmiernie ingerujące w prowadzenie działalności gospodarczej, z drugiej strony skonstruowane w sposób niemożliwy do spełnienia**. Ich wprowadzenie mogłoby doprowadzić do znaczącej zapaści na rynku, co bez żadnych wątpliwości odbiłoby się na klientach i przedsiębiorcach, także przedstawicielach sektora MŚP.

Z poważaniem



Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan